



# RETEN I LYNGBY DOM

afsagt den 27. oktober 2020

---

Sag BS-28127/2019-LYN

Fagligt Fælles Forbund som mandatar for  
R [REDACTED]  
(advokat Henrik Juel Halberg)

mod

Gjensidige Forsikring som mandatar for  
[REDACTED] A/S  
(advokat Filip Augustin Henriques)

Denne afgørelse er truffet af dommer Britt Falster Klitgaard.

## Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 25. juni 2019 og angår det økonomiske opgør efter en arbejdsulykke.

Under udførelsen af arbejde med udskiftning af facadevinduer den 17. januar 2017 kom sagsøger R [REDACTED] til skade som ansat hos sagsøgte, [REDACTED] A/S. Parternes tvist vedrører spørgsmålene, om der er et ansvarsgrundlag, om der er udvist relevant egen skyld, og om der er årsagssammenhæng mellem ulykken den 17. januar 2017 og et sygeforløb helt frem til den 11. juni 2017.

Sagsøgeren, Fagligt Fælles Forbund som mandatar for R [REDACTED], har fremsat følgende påstand:

██████████ A/S skal til R ██████████ betale 88.601,71 kr. med procesrente fra sagens anlæg.

Påstanden er opgjort sådan:

Tabt arbejdsfortjeneste (17/1 2017 – 11/6 2017)	64.901,71 kr.
Svie og smerte (17/1 2017 – 17/4 2017 = 91 dage) (18/4 2017 – 11/6 2017 halveret grundet deltid = 27,5 dage)	23.700,00 kr.

I alt	<u>88.601,71 kr.</u>
-------	----------------------

Sagsøgte, Gjensidige Forsikring som mandatar for ██████████ A/S, har fremsat påstand om frifindelse.

Parterne er enige om den beregningsmæssige opgørelse af sagsøgers krav, men ██████████ A/S har bestridt, at skadens følger kan begrunde en sygemelding efter den 23. februar 2017.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Der er under hovedforhandlingen afgivet forklaring af

- R ██████████,
- L ██████████,
- J ██████████,
- N ██████████,
- W ██████████,
- A ██████████ og
- F ██████████.

### Parternes synspunkter

Fagligt Fælles Forbund som mandatar for R ██████████ har i sit påstandsdokument anført følgende:

" ...

#### 1. Erstatningsansvaret

Til støtte for den nedlagte påstand om, at ██████████ A/S har pådraget sig et erstatningsansvar gøres det gældende, at arbejdet med vindueselementet ikke var planlagt, tilrettelagt eller blev udført sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens §

38, idet der ikke af [REDACTED] A/S var draget omsorg for, at der var stillet relevant og nødvendigt løfteudstyr til rådighed for opgavens udførelse.

R [REDACTED] havde omkring den 6. januar 2017, dagen efter sin ansættelse, talt med byggelederen, N [REDACTED], om arbejdets udførelse og R [REDACTED] havde udbedt sig relevant løfteudstyr.

Byggeleder N [REDACTED] oplyste ikke i den forbindelse, hvor eller hvornår løfteudstyret kunne eller skulle afhentes, herunder heller ikke, hvornår løfteudstyret kunne forventes anskaffet af [REDACTED] A/S.

Det gøres gældende, at det er en skærpende omstændighed, at der på ulykkesdatoen den 17. januar 2017, blev udført på et stillads i 3. sals højde, hvilket forøger risikoen for alvorlig personskade i betydelig grad, hvis ansatte falder ned fra stilladset, jf. AT vejledning 45.1 om stilladsopstillers ansvar af 1. juni 2015, afsnit 2, punkt 2.4.

Det er en endvidere en skærpende omstændighed, at både R [REDACTED] og dennes kollega, L [REDACTED], på tidspunktet for ulykken begge var nyansatte hos [REDACTED] A/S, og således ikke havde kendskab til, hvorledes [REDACTED] A/S planlagde og tilrettelagde udførelsen af denne type arbejdsopgaver.

Det gøres endvidere gældende, at arbejdsstedet ikke var indrettet sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 42, idet de ansatte med håndkraft måtte løfte vinduespartierne ud af vinduesrammerne og der ikke var en vinduesløfter til rådighed.

Endelig gøres det gældende, at der ikke blev ført et effektivt tilsyn med arbejdets udførelse fra [REDACTED] /S side, ligesom der ikke blev givet instruktion om de faremomenter, der var forbundet med arbejdets udførelse, jf. normerne i arbejdsmiljølovens § 16 og § 17, stk. 2.

Til støtte herfor gøres det gældende, at ledende medarbejdere hos [REDACTED] A/S var bekendt med, at der ikke var det fornødne løfteudstyr til rådighed til udførelsen af opgaven. På trods af dette var der ikke draget omsorg for, at sørge for det nødvendige udstyr eller den nødvendige instruks for at hindre eventuelle skader forbundet med det tunge løftarbejde.

Det er i den forbindelse en skærpende omstændighed, at der var tale om en særlig farlig arbejdsproces, som blev udført stående på et stillads

i 3. sals højde, hvilket medfører en skærpet culpavurdering. Det har ringen betydning for denne skærpede culpavurdering, at der ikke i nærværende sag er tale om en faldulykke, idet det er de faktiske omstændigheder, herunder den forøgede risiko, der betinger den skærpede culpavurdering.

For så vidt angår den givne instruktion oplyser [REDACTED] A/S følgende i svarskriftet af 24. september 2019, side 2:

*"Begge modtog ved ansættelsen også instruktion i APV fra byggeleder N [REDACTED] [REDACTED] og i anvendelsen af vinduesløfteren, som stadig var til stede på byggepladsen, og havde været det siden indkøbet i september 2016. Der var tale om en fejl, at N [REDACTED] ikke fik sagsøgers og L [REDACTED]s underskrifter efter instruktionen i APVen"*

Det bestrides, at R [REDACTED] har modtaget den af [REDACTED] A/S beskrevne instruktion, herunder instruktion om, hvorledes den konkrete vinduesløfter anvendes og fungerer.

Det er endvidere sagsøgers opfattelse, at årsagen til, at byggeleder N [REDACTED] [REDACTED] ikke har modtaget R [REDACTED] og L [REDACTED]s underskrifter på APV'en, jf. bemærkninger herom i svarskriftet og fremlagte Bilag C, skyldtes at instruktionen ikke blev givet. R [REDACTED]s arbejdsopgaver har siden ansættelsens start, 5. januar 2017, omfattet manuelt løft af vindueselementer, og der var i perioden fra ansættelsens start til ulykkestidspunktet 17. januar 2020 ikke løfteudstyr til stede på byggepladsen.

[REDACTED] A/S er – uanset ovenstående – endvidere som arbejdsgiver forpligtiget til at sikre, at ved udlevering af en eventuel skriftlig instruktion, fx i form af en APV, at den ansatte har sat sig ind i indholdet og har forstået indholdet, jf. FED2002.240V, som omhandlede udlevering af en APV (Arbejds-pladsvurdering).

Det gøres endvidere gældende, at R [REDACTED] heller ikke modtog instruktion eller vejledning omkring, hvordan løftene af vindueselementerne eventuelt kunne foretages, når der ikke var en vinduesløfter til rådighed.

Da R [REDACTED] genoptog arbejdet ved [REDACTED] A/S i april 2017, var der anskaffet løfteudstyr på pladsen.

Det gøres herudover gældende, at R [REDACTED], og de øvrige kollegaer, ikke var oplyst om eller bekendt med, at der skulle have været løf-

teudstyr til stede på byggepladsen, hvorfor de var nødsaget til at fortsætte den kendte arbejdsmetode, hvor vindueselementerne blev løftet ved hjælp af håndkraft.

Byggeleder N [REDACTED] var, jf. ovenstående, vidende om, at medarbejderne foretog løftene af vindueselementerne med håndkraft, og han var vidende omkring den konkrete løft den 17. januar 2017.

HR-direktøren var ligeledes bekendt med arbejdsmetoden, idet han forud for aktuelle ulykke besøgte byggepladsen og spurgte medarbejderne ind til måden, hvorpå de foretog løftene med håndkraft. Der blev dog heller ikke i anledning heraf foretaget yderligere foranstaltninger til at anskaffe relevante hjælpemidler, således at arbejdet kunne udføres sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Ved regelmæssigt tilsyn, hvilket [REDACTED] A/S er forpligtiget til at gennemføre, kunne [REDACTED] A/S have opdaget arbejdsmetoden – i det omfang det kan lægges til grund, at [REDACTED] A/S ikke var klar over, at de ansatte løftede vindueselementerne ved håndkraft - samt bragt metoden til ophør og anvist en sikker metode, eller have stillet relevant løfteudstyr til rådighed.

Endelig gøres det gældende, at [REDACTED] A/S som arbejdsgiver for kollegaen L [REDACTED] har pådraget sig et erstatningsansvar, jf. DL 3-19-2.

### **Ad 2. Egen skyld.**

Det bestrides, at R [REDACTED] har udvist relevant egen skyld.

R [REDACTED] har således ikke handlet i modstrid med givne instruktioner og [REDACTED] A/S har haft adskillige muligheder for at forhindre, at R [REDACTED] og kollegaen L [REDACTED] løftede på vindueselementerne med håndkraft, hvis det ikke var sådan [REDACTED] A/S ville have arbejdet udført.

Ra [REDACTED] har ikke handlet anderledes end sine kolleger og udført arbejdet på anden måde end hans foresatte forventede.

### **Ad 3. Medicinsk årsagssammenhæng.**

Det gøres gældende, at der er årsagssammenhæng mellem ulykken og R [REDACTED]s sygeforløb.

Ved ulykken den 17. januar 2017 pådrog R [REDACTED] sig en skade, og han havde kun arbejdet hos [REDACTED] A/S siden den 5.

januar 2017. R [REDACTED] havde ikke i sin ansættelsesperiode haft sygefravær.

Det er ubestrideligt arbejdsulykken den 17. januar 2017 som udløste sygeforløbet og ulykken medvirkede til sygeforløbet helt frem til og med 11. juni 2017. Højesteret har i dommene U.2012.1838H og U.2013.508H fastlagt kriterierne for årsagssammenhæng således, at i det omfang en ulykke udløser et sygeforløb og medvirker til sygeforløbet så anses hele sygeforløbet – i hvert fald for sådanne midlertidige erstatningskrav som der er nedlagt påstand om i denne sag – forårsaget af ulykken. Højesteret har i dommen U.2015.2497H fastlagt, at i det omfang et sygeforløb er udløst af en ulykke, da må skadevolder bevise, at andre forhold under alle omstændigheder og uden ulykken, ville have udløst sygeforløbet. Denne bevisbyrde har [REDACTED] A/S ikke løftet.

Af U.1996.1334H fremgår det, at selv forudbestående lidelser inden for samme skadede område ikke medfører nedsættelse af erstatningen, hvis skadelidte har fungeret med de tidligere lidelser.

Det gøres gældende, at der er årsagssammenhæng mellem R [REDACTED] [REDACTED]s sygeforløb fra ulykken til i hvert fald den 11. juni 2017. Det gøres endvidere gældende, at R [REDACTED]n ikke havde forudbestående gener.

R [REDACTED]s sygeperioder fremgår tillige eksplicit af de i sagen fremlagte lønsedler, jf. bilag 3.

#### **Ad 4. Godtgørelse for svie og smerte**

Det gøres gældende, at der kan kræves godtgørelse for svie og smerte som opgjort, jf. bilag 1, svarende til fuld takst for 91 dage i perioden fra ulykkesdatoen den 17. januar 2017 til og med 17. april 2017, hvor R [REDACTED] [REDACTED] var fuldtidssygemeldt, samt halv takst for 55 dage i perioden fra den 18. april 2017 til 11. juni 2017, hvor R [REDACTED] dokumenteret var deltidssygemeldt, jf. lønsedler fremlagt som sagens bilag 3.

Der er således ikke krævet godtgørelse for svie og smerte efter den 11. juni 2017, hvor R [REDACTED] blev raskmeldt.

...”

**Gjensidige Forsikring som mandatar for [REDACTED] A/S har i sit påstandsdokument anført følgende:**

" ...

*Ansvar:*

Til støtte for den nedlagte påstand gør sagsøgte overordnet gældende, at sagsøgerens tilskadekomst den 17. januar 2017 skyldes et uheld, der ikke kan bebrejdes sagsøgte, eller nogen hvis handlinger, sagsøgte hæfter for.

Det er sagsøgeren, der bærer bevisbyrden for, at sagsøgte har handlet ansvarspådragende i relation til sagsøgerens tilskadekomst. Denne bevisbyrde er ikke løftet.

Sagsøgte bestrider, at der ikke var relevant vinduesløfter med sugekopper til stede på byggepladsen.

Arbejdstilsynet besøgte i slutningen af oktober 2016 byggepladsen, og havde ingen bemærkninger til arbejdsmiljøet. Arbejdsskaden har ikke medført hverken påtale, bøde eller strakspåbud fra Arbejdstilsynets side.

Det gøres gældende, at sagsøger havde modtaget relevant instruktion, og da han på skadedagen håndterede det pågældende vinduer, handlede han i strid med instruktion, og sagsøgte gør egen skyld gældende.

Det gøres videre gældende, at sagsøger, som er meget erfaren tømrer, selv bør vide, at han skulle benytte et hjælpemiddel til håndtering af vinduerne, og han har også selv et ansvar for at benytte de tilstedeværende hjælpemidler, og følge instruktionerne.

Det gøres videre gældende, at det ikke kan stilles som krav til en arbejdsgiver, at denne til enhver tid skal holde øje med sine medarbejdere, for at sikre, at de følger de afgivne instruktioner. Særligt ikke, når der er tale om meget erfarne medarbejdere, som sagsøger.

*Kravet:*

Det fremgår af de lægelige oplysninger, at den forventede sygeperiode var 1 måned efter skaden, bilag 10, side 13.

Det fremgår endvidere, at sagsøger blev afsluttet i lægeligt regi den 23. februar 2017, bilag 10, side 7.

Der er ingen lægelige oplysninger i sagen, der dokumenterer, at skadens følger kunne begrunde en sygemelding, herunder løntab, i perioden efter den 23. februar 2017.

Sagsøger har bevisbyrden herfor, og denne kan ikke ses løftet med en indkaldelse den 2. marts 2017 til en genoptræning, jf. bilag 13, når der ikke ses anden dokumentation for behandling eller genoptræning.

I tilfælde af ansvar, kan sagsøgte derfor alene anerkende at skulle betale godtgørelse og erstatning for en skønsmæssig periode til slutningen af marts måned, således skønsmæssigt ca. 1/3 af kravet på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste (opgjort til 64.901,71 kr. jf. bilag 1), dvs. 20.000 kr., og for skønsmæssigt 50 dages svie og smerte, opgjort til 10.000 kr., samlet 30.000 kr.

Sagsøgte har ingen bemærkninger til selve den beregningsmæssige opgørelse af sagsøgers krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

### **Rettens begrundelse og resultat**

Retten lægger til grund, at sagsøger på ulykkesdagen den 17. januar 2017 var i færd med at udtage vindueselementer fra stillads. Sagsøger håndterede vindueselementerne manuelt og uden anvendelse af det tekniske hjælpemiddel i form af en Easywin vinduesløfter med sugekopper, der var tilstede på arbejdspladsen. Sagsøgers arbejdsmetode afveg dermed fra den beskrevne proces i den af sagsøgte for udførelsen af arbejdsopgaven udarbejdede APV. Ulykken skete, da sagsøger mistede grebet om et vindueselement, som var ved at glide ud af vindueshullet. Sagsøger greb ud efter vindueselementet og fik sin højre hånd i klemme mellem vindueselement og facadevæg med skader på 2., 3. og 4. finger til følge.

Retten finder, at den anvendte arbejdsmetode uden brug af vinduesløfteren indebærer en større risiko for arbejdsskader end ved anvendelse af arbejdsprocessen beskrevet i APV'en. Arbejdsmetoden var ikke forsvarlig, og havde der været anvendt en egnet vinduesløfter, var skaden ikke sket.

Efter bevisførelsen lægger retten endvidere til grund, at sagsøger, der er uddannet bygningsnedker, på ulykkestidspunktet kun havde været ansat i 12 dage



hos sagsøgte. Sagsøger var ansat på akkord og havde ikke tidligere arbejdet med udskiftning af store vindueselementer, hvor der skulle anvendes et teknisk hjælpemiddel i form af en vinduesløfter. Ved sin tiltrædelse havde han fået si-demandsoplæring af sin kollega W [REDACTED], der ikke selv anvendte vinduesløfteren. Sagsøger har ikke underskrevet APV'en, og som forklaret af ham må retten lægge til grund, at han ikke ved sin tiltræden havde modtaget nogen form for instruktion i hverken APV'en eller i anvendelse af vinduesløfteren, som han end ikke vidste, befandt sig på arbejdspladsen.

Ved at undlade at sikre sig at sagsøger, som var nyansat, havde viden om arbejdsprocessen beskrevet i APV'en, og at han fik instruktion i anvendelsen af vinduesløfteren som teknisk hjælpemiddel, har sagsøger forsømt at sikre sig, at arbejdet blev tilrettelagt sundhedsmæssigt og sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Sagsøgte er derfor erstatningsansvarlig for den skade, der blev påført sagsøger ved arbejdsulykken den 17. januar 2017.

Retten finder ikke, at sagsøger, der var nyansat og ikke havde fået instruktion i hverken APV'en eller vinduesløfteren, og som udførte arbejdsopgaven på samme måde som han ved sin ansættelse havde fået vist af sin kollega, har udvist nogen form for relevant egen skyld.

Af de lægelige oplysninger i sagen fremgår det, at 12 dage efter at skaden indtraf, var den forventede sygeperiode minimum 1 måned. Endvidere fremgår det, at sagsøger blev afsluttet i lægeligt regi den 23. februar 2017 med henblik på genoptræning i kommunen. Endelig fremgår det af sagen, at sagsøger den 2. marts 2017 blev indkaldt til genoptræning.

Sagsøger har bevisbyrden for, at arbejdsulykken den 17. januar 2017 har været i hvert fald medvirkende til et sygeforløb, der kan begrunde løntab og svie og smerte helt frem til og med den 11. juni 2017. Retten finder ikke, at sagsøger i tilstrækkelig grad har løftet sin bevisbyrde for, at arbejdsskaden den 17. januar 2017 var i hvert fald medvirkende til et sygeforløb helt frem til og med den 11. juni 2017 alene ved de sparsomme lægelige oplysninger i sagen, indkaldelsen til genoptræning og egen forklaring om smerter og problemer med at anvende højre hånd. Retten finder skønsmæssigt, at sagsøgte skal betale godtgørelse og erstatning svarende til en periode på godt 3 måneder, der passende for den tabte arbejdsfortjenestes vedkommende kan opgøres til 32.500 kr. svarende til ca. halvdelen af det krævede beløb samt 18.200 kr. for svie og smerte svarende til de 91 dage, hvor sagsøger var fuldtidssygemeldt.

Derfor tager retten sagsøgers påstand til følge med 32.500 kr. + 18.200 kr. i alt 50.700 kr. med procesrente som nedenfor bestemt.

Sagsomkostningerne er fastsat til 20.000 kr., hvoraf 1.420 kr. er til dækning af retsafgift af det vundne beløb, mens resten er et med udgangspunkt i de vejledende takster skønsmæssigt fastsat passende beløb til dækning af sagsøgers udgifter til advokatbistand henset til sagens værdi, forløb og udfald. Fagligt Fælles Forbund som mandatar for R [REDACTED] er ikke momsregistreret.

**THI KENDES FOR RET:**

[REDACTED] A/S skal betale 50.700 kr. til R [REDACTED] med procesrente fra den 25. juni 2019.

Gjensidige Forsikring som mandatar for [REDACTED] A/S skal til Fagligt Fælles Forbund som mandatar for R [REDACTED] betale sagsomkostninger med 20.000 kr.

Beløbene skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.